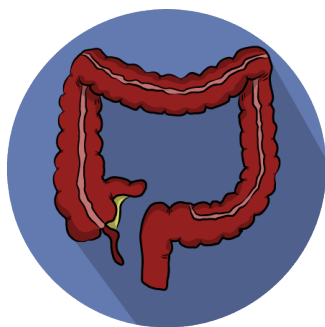

EUPEMEN PROTOKOL

RESEKCE TLUSTÉHO STŘEVA

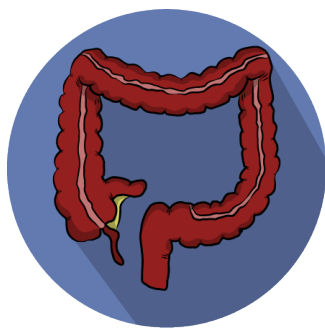
1	Přednemocniční fáze
	Anesteziolog, Chirurg, Zdravotní sestra, Nutriční terapeut, Stomická sestra
1.1	Edukace pacienta Cílem edukace je poskytnout pacientovi komplexní informace o operaci a obvyklém průběhu hospitalizace včetně podmínek propuštění. Součástí edukace je získání podepsaného informovaného souhlasu.
1.2	Předoperační vyšetření Předoperační vyšetření zahrnuje klinické vyšetření pacienta, RTG hrudníku, laboratoř (koagulace, krevní obraz, biochemie včetně CRP) a EKG.
1.3	Zhodnocení stařecké křehkosti U pacientů starších 65 let je doporučeno stanovit skóre stařecké křehkosti (Frailty Index, Frail-VIG index).
1.4	Klasifikace fyzického stavu nemocného podle ASA
1.5	Apfel skóre U každého pacienta je doporučeno zhodnotit riziko vzniku pooperační nevolnosti a zvracení podle Apfela skórovacího systému.
1.6	Kompenzace chronických onemocnění Doporučena je optimalizace chronických komorbidit, u nemocných s kardiovaskulárním onemocněním je doporučeno kardiologické vyšetření.
1.7	Předoperační vyšetření u diabetiků U všech pacientů je doporučena kontrola hladiny glukózy v krvi a kontrola glykovaného hemoglobinu (HbA1c). U nedostatečně kompenzovaných diabetiků a pacientů s nově diagnostikovaným diabetem je doporučeno vyšetření diabetologem, kompenzace stavu a výkon až v druhé době.
1.8	Screening a korekce anémie Sideropenická anémie má být korigována pomocí preparátů intravenózního železa.
1.9	Optimalizace nutričního stavu Zhodnocení nutričního stavu je doporučeno provádět rutinně u všech pacientů prostřednictvím screeningových dotazníků, například dotazník MUST (Malnutrition Universal Screening Tool). U nutričně rizikových pacientů je doporučena nutriční podpora orálními nutričními suplementy 7 dní před operací a 5 dní po operaci.
1.10	Zanechání kouření a redukce konzumace alkoholu U všech pacientů je doporučeno zanechání kouření a snížení konzumace alkoholu alespoň po dobu jednoho měsíce před operací.
1.11	Prehabilitace Je doporučen aerobní a silový trénink přizpůsobený fyzické zdatnosti pacienta.

EUPEMEN PROTOKOL

RESEKCE TLUSTÉHO STŘEVA

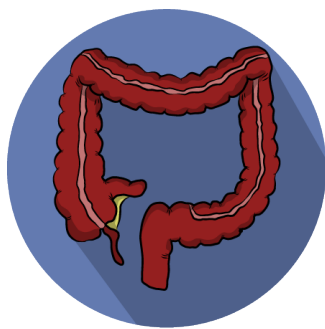
1.12	Bezezbytková dieta alespoň 5 dní před operací.
1.13	Absence mechanické přípravy střeva kromě případů s plánem provedení perioperační kolonoskopie.
1.14	Očistné klyzma Dvakrát aplikace očistného klyzmatu odpoledne před operací (výkony na levé polovině tračníku).
2	Perioperační fáze
2.1	Časná předoperační fáze (Přijetí pacienta v den operace) Anesteziolog, Chirurg, Zdravotní sestra, Nutriční terapeut, Stomická sestra
2.1.1	Předoperační hygiena Sprcha / koupel pacienta den nebo ráno před výkonem.
2.1.2	Farmakologická profylaxe tromboembolické nemoci Je doporučena aplikace nízkomolekulárního heparinu 2-12 hodin před operací v závislosti, zda je plánována neuroaxiální anestezie či ne.
2.1.3	Mechanická profylaxe tromboembolické nemoci Je doporučena mechanická profylaxe kompresivními punčochami nebo pomocí intermitentní pneumatické komprese dle individuálních rizik pacienta.
2.1.4	Sacharidový nápoj Je doporučeno podání sacharidového nápoje (12,5 % roztok maltodextrinu) v objemu 800 ml večer před operací a 400 ml 2 hodiny před úvodem do anestezie, pokud není přítomna žádná kontraindikace. U diabetiků je doporučeno podání sacharidového nápoje s antidiabetickou medikací.
2.1.5	Předoperační lačnění Je doporučeno podávání lehké stravy do 6 hodin a čirých tekutin do 2 hodin před operací.
2.1.6	Příprava operačního pole Odstranění ochlupení při přípravě operačního pole je doporučeno elektrickým strojkem, nikoliv jednorázovou žiletkou.
2.1.7	Zakreslení stomie (pokud plánována)
2.1.8	Antibiotická profylaxe Intravenózní antibiotická profylaxe má být aplikována u všech pacientů v intervalu 30-60 minut před provedením incize. Pokud délka operace přesáhne dva poločasy eliminace léku, je doporučeno intraoperačně opakovat profylaktické podání antibiotika.

EUPEMEN PROTOKOL

RESEKCE TLUSTÉHO STŘEVA

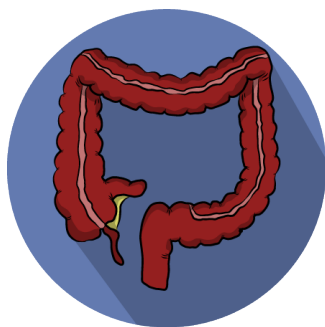
2.2	Intraoperační fáze Anesteziolog, Chirurg, Zdravotní sestra
2.2.1	WHO Surgical Safety Checklist
2.2.2	Rutinní intraoperační monitorace Během výkonu je doporučeno provádět rutinně monitoraci vitálních funkcí, monitoraci hloubky celkové anestezie, monitoraci nervosvalové blokády a monitoraci glykémie.
2.2.3	Minimálně invazivní přístup Doporučen je minimálně invazivní přístup. Intraabdominální tlak nemá překročit 12 mmHg.
2.2.4	Derivace moči Rutinní použití permanentního močového katetru není doporučeno.
2.2.5	Arteriální katetr Rutinní použití arteriálního katetru se nedoporučuje.
2.2.6	Centrální žilní katetr Rutinní použití centrálního žilního katetru se nedoporučuje.
2.2.7	Úvod a vedení anestezie Pro úvod a vedení anestezie je doporučeno použití krátkodobě působících anestetik.
2.2.8	Oxygenace U všech pacientů je doporučena oxygenace s frakcí kyslíku více než 50 %.
2.2.9	Tekutinová terapie U pacientů s vysokým operačním rizikem a pacientů podstupující operaci spojenou s velkou krevní ztrátou je doporučena cílená tekutinová terapie pomocí neinvazivní hemodynamické monitorace. U ostatních pacientů je doporučen restriktivní tekutinový režim dle ideální váhy pacienta balancovanými roztoky rychlostí 1-3 ml/kg/h (laparoskopie) nebo 3-5 ml/kg/h (laparotomie). Krevní ztráta má být hrazena koloidy v poměru 1:1.
2.2.10	Použití nazogastrické sondy Preventivní použití nazogastrické sondy není doporučeno. Pokud je nazogastrická sonda zavedena během operace, má být odstraněna před ukončením anestezie.
2.2.11	Prevence hypotermie Je doporučen aktivní ohřev pacienta pomocí přikrývek či podložek s proudícím teplým vzduchem a ohřev infuzí.
2.2.12	Prevence pooperační nevolnosti a zvracení Je doporučena kombinace antiemetik podle Apfela skórovacího systému.

EUPEMEN PROTOKOL

RESEKCE TLUSTÉHO STŘEVA

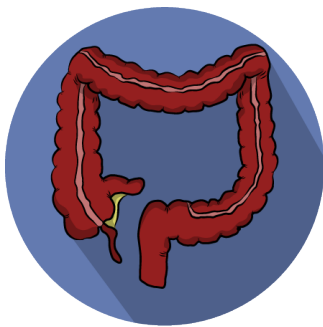
2.2.13	Epidurální analgezie Hrudní epidurální analgezie (TEA) je doporučena u otevřených výkonů. U laparoskopických výkonů TEA doporučena není. U pacientů s kontraindikací k epidurální analgezii, rizikem renálního selhání a koagulopatií je doporučena blokáda břišní stěny (TAP blok) nebo jiné koanalgetické techniky.
2.2.14	Adjuvantní intravenózní analgetika Doporučeny jsou nesteroidní protizánětlivé léky, lidokain, ketamin, magnezium sulfát a dexmedetomidin.
2.2.15	Perioperační kontrola glykémie U diabetiků je doporučena perioperační kontrola glykémie dle standardu nemocnice. U pacientů s rizikem rozvoje inzulínové rezistence (věk nad 65 let, obezita, operace trvající déle než 1 hodina) by hladina glykémie neměla překročit 10 mmol/l.
2.2.16	Dezinfekce operačního pole Doporučen je alkoholový roztok Chlorhexidine 2 %. Dezinfekce kůže se provádí od středu operačního pole na jeho periferii.
2.2.17	Použití břišního drénu Drenáž břišní dutiny nemá být rutinně prováděna.
2.3	Časná pooperační fáze (JIP / Intermediární jednotka) Anesteziolog, Zdravotní sestra
2.3.1	Udržení normotermie U všech pacientů je doporučena monitorace tělesné teploty a aktivní ohřev pacienta k udržení normotermie.
2.3.2	Multimodální opioidy šetřící analgezie U všech pacientů je doporučena multimodální opioidy šetřící analgezie s kontrolou bolesti do VAS 3.
2.3.3	Restriktivní tekutinový režim
2.3.4	Časný perorální příjem Časný perorální příjem má být zahájen čirými tekutinami 6 hodin po operaci.
2.3.5	Dechová rehabilitace
2.3.6	Časná mobilizace Sed na lůžku je doporučen 3 hodiny po operaci, chůze 8 hodin po operaci s respektováním nočního klidu pro spánek.
2.3.7	Antitrombotická profylaxe Je doporučena aplikace nízkomolekulárního heparinu 12 hodin po operaci.

EUPEMEN PROTOKOL

RESEKCE TLUSTÉHO STŘEVA

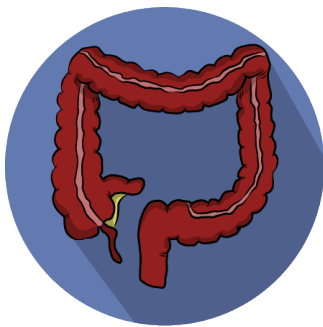
2.3.8	Prevence pooperační nevolnosti a zvracení Je doporučena kombinace antiemetik podle Apfela skórovacího systému.
2.3.9	Pokračování v oxygenaci frakcí kyslíku 0,5 po dobu 2 hodin po operaci
2.3.10	Perioperační kontrola glykémie U diabetiků je doporučena perioperační kontrola glykémie dle standardu nemocnice. U pacientů s rizikem rozvoje inzulinové rezistence (věk nad 65 let, obezita, operace trvající déle než 1 hodina) by hladina glykémie neměla překročit 10 mmol/l.
3	Pooperační den 1 (Standardní oddělení) Chirurg, Zdravotní sestra, Stomická sestra
3.1	Časný perorální příjem Tekutá dieta / Kašovitá dieta dle tolerance pacienta.
3.2	Ukončení infuzní terapie Ukončení infuzní terapie u pacientů tolerujících perorální příjem.
3.3	Časná mobilizace Mobilizace pacienta po pokoji (z lůžka na křeslo).
3.4	Multimodální opioidy šetřící analgezie U všech pacientů je doporučena multimodální opioidy šetřící analgezie s kontrolou bolesti do VAS 3.
3.5	Odstranění permanentního močového katetru Odstranění permanentního močového katetru, pokud byl zaveden.
3.6	Odstranění břišních drénů Odstranění břišních drénů, pokud byly zavedeny.
3.7	Dechová rehabilitace
3.8	Antitrombotická profylaxe
3.9	Prevence pooperační nevolnosti a zvracení Je doporučena kombinace antiemetik podle Apfela skórovacího systému.
3.10	Antiulcerogenní profylaxe
3.11	Perioperační kontrola glykémie U diabetiků je doporučena perioperační kontrola glykémie dle standardu nemocnice. U pacientů s rizikem rozvoje inzulinové rezistence (věk nad 65 let, obezita, operace trvající déle než 1 hodina) by hladina glykémie neměla překročit 10 mmol/l.

EUPEMEN PROTOKOL

RESEKCE TLUSTÉHO STŘEVA

3.12	Edukace péče o stomii (pokud přítomna)
3.13	Laboratoř Kontrolní laboratoř včetně CRP.
4	Pooperační den 2 Chirurg, Zdravotní sestra, Stomická sestra
4.1	Časný perorální příjem Kašovitá dieta / Šetřící dieta dle tolerance pacienta.
4.2	Ukončení infuzní terapie Ukončení infuzní terapie u pacientů tolerujících perorální příjem.
4.3	Časná mobilizace Procházky na krátké vzdálenosti.
4.4	Multimodální opioidy šetřící analgezie U všech pacientů je doporučena multimodální opioidy šetřící analgezie s kontrolou bolesti do VAS 3 (preference pouze perorálních analgetik).
4.5	Odstranění permanentního močového katetru Odstranění permanentního močového katetru, pokud nebyl již odstraněn.
4.6	Dechová rehabilitace
4.7	Antitrombotická profylaxe
4.8	Prevence pooperační nevolnosti a zvracení
4.9	Antiulcerogenní profylaxe
4.10	Perioperační kontrola glykémie
4.11	Pokračování v edukaci stomickou sestrou (pokud stomie přítomna)
4.12	Laboratoř Kontrolní laboratoř včetně CRP.
5	Pooperační den 3 Chirurg, Zdravotní sestra
5.1	Časný perorální příjem Šetřící dieta dle tolerance pacienta.

EUPEMEN PROTOKOL

RESEKCE TLUSTÉHO STŘEVA

5.2	Časná mobilizace Plná mobilizace.
5.3	Perorální analgetika
5.4	Odstranění žilního katetru
5.5	Dechová rehabilitace
5.6	Antitrombotická profylaxe
5.7	Perioperační kontrola glykémie
5.8	Laboratoř Kontrolní laboratoř včetně CRP.
5.9	Zhodnocení kritérií propuštění pacienta Pacient bez komplikace či s komplikací zvládnutelnou ambulantně, bez septických projevů, kontrola bolesti perorálními analgetiky, plná mobilizace, tolerance perorálního příjmu a souhlas pacienta.
6	Propuštění Chirurg, Zdravotní sestra, Primární péče
6.1	Dokumentace pacienta Při propuštění má být připravena propouštěcí zpráva a předána do rukou pacienta. V propouštěcí zprávě má být popsán průběh hospitalizace a doporučen další postup péče.
6.2	Antitrombotická profylaxe Doporučena je prodloužená farmakologická profylaxe po dobu 28 dní od operace.
6.3	Follow-up První týden po propuštění telefonický kontakt s pacientem nebo kontrola na chirurgické ambulanci. Další kontroly za 1, 3 a 6 měsíců. Ve spolupráci s praktickým lékařem zajištění domácí péče podle potřeb pacienta.